

Remiss

Förslag om samgående Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa och Riksförbundet Hjärnkoll

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa

(H)JÄRNKOLL

Psykiska olikheter – lika rättigheter

Information inför remissyttrande

Remissinstanser:

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa - NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll har beslutat att skicka förslaget till samgående på remiss till:

Riksförbundet Attention
Riksförbundet Balans
Riksförbundet hela livet - RFHL
Frisk & Fri - Riksföreningen mot ätstörningar
Suicide Zero
Riksförbundet för social och mental hälsa - RSMH
Föräldraföreningen mot narkotika - FMN
Schizofreniförbundet
SHEDO
SPES
Svenska OCD-förbundet
Ångestförbundet - ÅSS
Sveriges Fontänhus Riksförbund
NSPH / Hjärnkoll Halland
NSPH / Hjärnkoll Jämtland
NSPH / Hjärnkoll Stockholms län
NSPH / Hjärnkoll Västmanland
NSPH / Hjärnkoll Västra Götaland och Göteborg
NSPH / Hjärnkoll Blekinge
NSPH / Hjärnkoll Skåne
NSPH / Hjärnkoll Västernorrland
Hjärnkoll Västerbotten
Hjärnkoll Gävleborg
Hjärnkoll Jönköping
Hjärnkoll Norrbotten
Hjärnkoll Uppsala län
Hjärnkoll Värmland
Hjärnkoll Örebro län
NSPH Örebro län
NSPH Östergötland
NSPH Jönköpings län
NSPH Kalmar län
NSPH i Norrbotten
NSPH Sörmland
NSPH Uppsala län
NSPH Värmland
Dalarnas nätverk för psykiatri
Föreningsnätverken för psykisk hälsa i Gävleborg

Information inför remissyttrande

Remisstid: Remissvaren ska ha inkommit senast 15 december 2023.

Behandling: Efter remisstidens utgång kommer inkomna remissvar att behandlas och eventuella ändringar göras.

Ett slutgiltigt förslag om samgående kommer lämnas till NSPHs och Riksförbundet Hjärnkolls årsmöten 2024.

Yttranden skickas senast den 15 december 2023

till info@nsph.se

Vänligen lämna ditt svar i en word- eller pdf-fil som givits dokumentnamnet "Samgående NSPH-Hjärnkoll"

Eventuella frågor besvaras av

Conny Allaskog, ordförande NSPH / Hjärnkoll

conny.allaskog@nsph.se

Maria Sundström, verksamhetschef NSPH / Hjärnkoll

maria.sundstrom@nsph.se

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa och Riksförbundet Hjärnkoll

The Park

Magnus Ladulåsgatan 1

116 85 Stockholm

Telefon 076-242 49 42

info@nsph.se / info@hjarnkoll.se

www.nsph.se / www.hjarnkoll.se

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa.....	4
Riksförbundet Hjärnkoll.....	4
Organisationsöversynen som genomfördes 2021-22.....	5
Inriktningsbeslutet om samgående vid årsmötena 2022.....	5
Uppdragen kring förslag till praktiskt genomförande av ett samgående.....	5
Uppdragets genomförande	7
Centrala frågor vid ett samgående	8
Organisationens ändamålsparagraf.....	8
Medlemskap vid ett samgående.....	8
Organisationens namn vid ett samgående.....	9
Styrelsens sammansättning vid ett samgående.....	10
Organisatoriska konsekvenser av ett samgående.....	13
Ekonomiska konsekvenser av ett samgående.....	14
Förslag till organisation vid ett samgående	16
Organisationskarta vid ett samgående.....	16
Förslag till reviderade stadgar.....	17
Tidsplan för samgående mellan NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll.....	24

Bakgrund

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa (NSPH) är en samarbetsorganisation för patient-, brukar- och anhörigorganisationer inom området psykisk ohälsa, beroende och suicidalitet. NSPH bedriver påverkansarbete i frågor som medlemsorganisationerna gemensamt beslutat om. Exempel på påverkansarbete kan vara debattartiklar, skrivelser, webinarier samt medverkan i cirka 35 externa uppdrag såsom statliga utredningar och referensgrupper i pågående utvecklingsarbeten. Som en del av en gemensam grund för arbetet har också ett intressepolitiskt program tagits fram som ger en bild av NSPHs gemensamma ståndpunkter och som fungerar som ett verktyg för den som företräder NSPH.

En annan stor del av NSPHs arbete består av att samla kunskap om och utveckla metoder för ökat brukarinflytande. Exempel på sådana metoder kan vara Peer Support och Brukarrevision. NSPH deltar också i utvecklingsarbeten, exempelvis i form av medverkan i forskning och genom egna Arvsfondsprojekt. NSPH arbetar på nationell nivå och har funnits sedan 2007. NSPH var från början ett nätverk där en av medlemsorganisationerna var medelsförvaltare men blev 2016 en egen förening. Totalt ingår 13 medlemsorganisationer i NSPH.

Riksförbundet Hjärnkoll

NSPH fick 2009 ansvar för utförandet av ett regeringsuppdrag tillsammans med myndigheten Handisam som syftade till att öka kunskapen om och förändra attityder till personer med psykisk sjukdom och psykisk funktionsnedsättning. Inom ramen för regeringsuppdraget skapade NSPH det som kom att bli Riksförbundet Hjärnkoll.

Riksförbundet Hjärnkolls verksamhet utgår från ändamålet att arbeta för att öka kunskapen, minska negativa attityder och diskriminering, samt för ökat inflytande och rätten till delaktighet för personer med psykisk ohälsa och deras anhöriga i hela samhället. Efter det att regeringsuppdraget tog slut 2014 blev Riksförbundet Hjärnkoll en egen organisation men har behållit ett nära samarbete med NSPH. En stor del av Riksförbundet Hjärnkolls arbete utförs via de 264 Hjärnkollsambassadörerna som utifrån egen erfarenhet föreläser runt om i Sverige, samt via kampanjer och webinarier såsom World Mental Health Day (WMHD) och den 10 oktober och kampanjen 5/5. Medlemmarna i Riksförbundet Hjärnkoll är NSPHs medlemsorganisationer. Riksförbundet Hjärnkoll har också regionföreningar i 15 regioner.

Genomförande

Organisationsöversynen som genomfördes 2021-22

Under perioden 2021-22 genomfördes en organisationsöversyn av NSPH och Riksförbundet Hjärnkolls verksamheter. Utredningen genomfördes av NSPHs och Riksförbundet Hjärnkolls tidigare ordförande Anki Sandberg, och av föreningskonsulten Anders Pettersson. Organisationsöversynen hade till syfte att se över hur NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll var organiserade, vilka utmaningar som fanns kring brukarinflytande, långsiktig hållbarhet och fördjupad samverkan.

Organisationsöversynens slutsats var att NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll bör gå samman och bli en organisation. Detta utifrån organisationsöversynens slutsats *"i syfte att säkerställa och utveckla ett långsiktigt hållbart brukarinflytande, ett starkt attitydförändringsarbete, ett bibehållet eller ökat engagemang i våra organisationer, fördjupad samverkan och sammanhållning..."*. Motiven för ett samgående angavs också i organisationsöversynen.

"Det starkaste motivet för ett samgående är att ta till vara de synergier som en gemensam organisation för arbetet med brukarinflytande och attitydförändring medför. Därutöver ge ökade möjligheter att använda erfarenheterna och kunskaperna från de redan befintliga NSPH med Hjärnkollverksamhet.

Ökade möjligheter att finna nya engagerade styrelseledamöter nationellt som regionalt.

Öka slagkraften i verksamheterna genom att kraften samlas i en organisation."

Inriktningsbeslutet om samgående vid årsmötena 2022

Vid NSPHs och Riksförbundet Hjärnkolls årsmöten våren 2022 fattades inriktningsbeslutet att arbeta vidare utifrån intentionen att se över hur ett samgående mellan NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll skulle kunna genomföras. Beslutet hade bakgrund i den organisationsöversyn som genomförts inom såväl NSPH som Riksförbundet Hjärnkoll under verksamhetsåret 2021-22.

Uppdragen kring förslag till praktiskt genomförande av samgående

I syfte att ta fram ett förslag till praktiskt genomförande av samgåendet gavs ordförande och verksamhetschef i september 2022 i uppdrag att utreda frågan vidare och ta fram ett konkret förslag till hur ett samgående ska kunna ske som besvarar de organisatoriska och praktiska frågor som uppstår vid ett samgående.

Genomförande

Om ett samgående ska kunna genomföras behövde också frågan om hur en framtida styrelse ska se ut och sättas samman utredas. Uppdraget om styrelsesammansättning gavs i september 2022 till de båda organisationernas valberedningar.

Under ett års tid har arbetet inom ramen för detta uppdrag pågått och i september 2023 presenterades utredningen och dess förslag till NSPHs respektive Riksförbundet Hjärnkolls styrelser. En presentation av utredningen och dess förslag har också genomförts på ordförandemötet för NSPHs och Hjärnkolls regionala ordföranden i oktober 2023. Med detta överlämnas utredningen av frågan samt förslag till praktiskt genomförande av samgående mellan NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll.

Stockholm i oktober, 2023

I tjänsten,

Conny Allaskog
Ordförande
NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll

Maria Sundström
Verksamhetschef
NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll

Filippa Gagnér Jenneteg
Valberedningens sammankallande
NSPH

Anita Sjö Dahl
Valberedningens sammankallande
Riksförbundet Hjärnkoll

Uppdragets genomförande

Uppdraget har genomförts genom inhämtande av information från intressenter som är centrala för uppdragets utförande. Exempel på sådana intressenter har varit förtroendevalda och anställda i de båda organisationerna – på såväl nationell som regional nivå, finansiärer för de båda verksamheterna, samt sakkunniga inom de för uppdraget relevanta områdena.

Informationsinhämtning har genomförts utifrån:

- Kontinuerlig information och dialog vid NSPHs och Riksförbundet Hjärnkolls styrelsemöten.
- Kontinuerlig information och dialog vid NSPHs och Riksförbundet Hjärnkolls ordförandemöten där de regionala verksamheterna möts.
- Kontinuerlig information och dialog vid Riksförbundet Hjärnkolls regionala samordnarträffar.
- Enkät med centrala frågor avseende ett eventuellt framtida samgående.
- Workshop med företrädare från både NSPHs och Riksförbundets Hjärnkolls styrelser.
- Workshop med företrädare från både NSPHs och Riksförbundet Hjärnkolls regionala verksamheter.

Utöver detta har valberedningarna för NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll haft en egen arbetsprocess i syfte att ta fram ett förslag till hur en styrelsesammansättning kan se ut vid ett samgående.

Valberedningarnas informationsinhämtning har genomförts utifrån:

- Att valberedningarna har deltagit som föredragande vid två styrelsemöten för NSPH, respektive två styrelsemöten för Riksförbundet Hjärnkoll.
- Att valberedningarna genomfört två gemensamma workshops och mellanliggande möten.
- Att valberedningarna har undersökt valberedningspraktika från tre andra organisationer.

Som ett led i uppdragets genomförande har också arbete utifrån SWOT-analys och riskanalys genomförts. I detta dokument sammanfattas uppdragets resultat, överväganden och slutsatser, samt ges ett konkret förslag till ny *organisationskarta*, *reviderade stadgar* och *tidsplan för samgående*.

Centrala frågor vid ett samgående

Inom ramen för uppdraget att ta fram ett konkret förslag på samgående aktualiserades några frågor som centrala. I det följande återfinns de överväganden och slutsatser som framkommit.

Organisationens ändamålsparagraf

Civilsamhällets föreningar och organisationer arbetar utifrån en ändamålsparagraf. Ändamålsparagrafen anger vad som är organisationens syfte och målsättningar. I ett framtida samgående mellan NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll aktualiseras därav frågan kring organisationens ändamålsparagraf.

Utifrån insamlat material och utifrån den tidigare organisationsöversynen anses båda organisationerna arbeta utifrån viktiga och angelägna ändamål. I sammanställningen av den enkät som skickats ut till förtroendevalda och anställda våren 2023 framträder också en bild av att organisationen vid ett samgående snarare ska fortsätta och fördjupa det pågående arbetet än att ändra arbetets inriktning.

I frågan kring ändamålsparagraf har uppdragets advokat vidtalats och rekommenderat att ändamålsparagraferna bör förbli oförändrade. Utifrån en juridisk synvinkel kan skrivningarna i ändamålsparagraferna påverka möjligheten till att söka och tilldelas medel. Båda ändamålsbestämmelserna är viktiga för framtida ansökningar om bidrag. Avsikten är att den sammanslagna föreningen ska kunna söka bidrag precis som tidigare, men som NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll tidigare gjorde var för sig. När bidragen söks är det viktigt att föreningens syfte och ändamål motsvarar de krav och kriterier som bidragsgivarna ställer. Detta anses ur ett juridiskt perspektiv, särskilt vara av vikt för NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll, som historiskt har fått flera bidrag skräddarsydda utifrån organisationernas syften och ändamål.

Vår slutsats är utifrån detta därför att ändamålsparagraferna bör förbli oförändrad och att båda organisationers ändamålsparagraf blir en del av en ny gemensam ändamålsparagraf, *se förslag till reviderade stadgar*.

Medlemskap vid ett samgående

I NSPH kan nationella organisationer inom området psykisk ohälsa, suicid/ suicidprevention och beroende bli medlemmar. Riksförbundet Hjärnkoll är skapat av samma nationella organisationer som är medlemmar i NSPH och har samma nationella medlemsorganisationer. Utöver nationella organisationer har Riksförbundet Hjärnkoll också regionala föreningar.

Centrala frågor vid ett samgående

Utifrån den information som inhämtats från uppdragets advokat blir Riksförbundet Hjärnkolls medlemmar också automatiskt medlemmar i NSPH vid ett samgående då alla Riksförbundet Hjärnkolls rättigheter och skyldigheter övergår till NSPH eftersom samgåendet bygger på en fusion där Riksförbundet Hjärnkoll genom fusionen blir en del av NSPH.

Detta innebär att ett samgående gör att både nationella medlemsorganisationer och regionala föreningar kan bli medlemmar, på samma sätt som Riksförbundet Hjärnkoll idag är organiserat. I skrivande stund är 15 regioner medlemmar i Riksförbundet Hjärnkoll, vid ett samgående blir dessa upptagna i den gemensamma organisationen.

Organisationens namn vid ett samgående

Vid ett samgående mellan två organisationer aktualiseras frågan om organisationens namn. NSPH bildades 2007 på nationell nivå och Riksförbundet Hjärnkoll har funnits sedan 2014 som egen organisation och finns idag representerade i 15 regioner genom regionala Hjärnkoll.

Frågan om namn vid ett samgående har tagits upp i workshops med styrelserna, enkätundersökning och vid de regionala ordförandemötena. I frågan om namnbyte har också input inhämtats från uppdragets advokat.

Utifrån den enkätundersökning som genomförts vill majoriteten av de tillfrågade att de båda organisationernas namn ska finnas med vid ett samgående. I frågan kring namnbyte vill endast en minoritet byta namn och överge namnen NSPH och Hjärnkoll.

Utifrån enkätsvaren och dialogerna med styrelserna framkommer en bild av att namnen anses inarbetade i för organisationerna relevanta målgrupper, som exempel nämns att NSPH ofta är en naturlig inkörsport till samarbete med patient-, brukar- och anhörigorganisationer för nationella myndigheter, utredningar, samt kommuner och regioner.

Utifrån samtal med såväl nationella som regionala företrädare och anställda framkommer en stolthet över det som organisationerna arbetar med och uppnår och att det finns en stark vi-känsla förknippat med organisationernas namn. En generell slutsats som också nämns, såväl nationellt som regionalt, är att det i dagsläget saknas resurser för ett eventuellt namnbyte. Ett perspektiv som vidare lyfts är att en sådan fråga som ett eventuellt namnbyte bör komma underifrån.

Centrala frågor vid ett samgående

Rekommendationen från uppdragets advokat är utifrån en juridisk synvinkel är att behålla namnen då firmadominanterna anses inarbetade sedan flera år tillbaka. Att arbeta in ett nytt namn kräver bland annat ansökan om inmaterialrättsligt skydd samt ett flertal andra processer och kan bli en kostsam och resurskrävande process.

Vår slutsats utifrån det som samlats in är därav att båda organisationernas namn bör ingå vid ett samgående.

Styrelsens sammansättning vid ett samgående

Vid ett eventuellt framtida samgående mellan NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll aktualiseras frågan om hur en styrelse och styrelsesammansättning kan se ut efter ett samgående. I dagsläget finns två organisationer som arbetar med liknande målsättningar men som har såväl likheter som olikheter i organisationsstrukturen.

Valberedningarna för NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll gavs hösten 2022 i uppdrag att ta fram förslag till hur en styrelse och styrelsesammansättning skulle kunna se ut vid ett samgående. Intentionen för arbetet har varit en sammanslagning som gynnar och korsbefruktar båda organisationernas intressen. Valberedningarnas arbetsprocess och inhämtande har byggts på såväl den tidigare organisationsöversynen som möten med styrelserna, workshops, samt egna möten i valberedningarna. Valberedningarna har också gjort SWOT-analyser och riskanalyser som ett led i arbetet.

En mer utförlig beskrivning av valberedningarnas arbetsprocess återfinns i *Uppdragets genomförande*.

Inom ramen för uppdragets genomförande har två tänkbara upplägg utkristalliserats vid framtida styrelsesammansättning.

Centrala frågor vid ett samgående

Förslag 1:

1 styrelseledamot för varje ordinarie medlemsorganisation (13 ordinarie medlemsorganisationer), samt 3 styrelseledamöter från regionala organisationer (från NSPH/Hjärnkolls regionala organisationer).

Totalt 16 styrelseledamöter (13+3).

Styrkorna i förslag 1 sammanfattas med att det ger möjlighet att få in expertis och erfarenhet från regionala verksamheter. Expertis kan handla om personer med speciell expertis i vissa frågor (exempelvis expertis inom arbete med regional samverkan eller expertis kring arbete avseende organisering av Hjärnkolls verksamhet regionalt). Förslag 1 anses också ge en tydligare koppling mellan nationella beslut och hur de får effekter i praktiken ute i verksamheten, likväl som möjligheten att uppmärksamma regionala problem som behöver hanteras nationellt. En slutsats är också att Riksförbundet Hjärnkoll redan använder modell med styrelseledamöter från både de ordinarie medlemsorganisationerna och från regionala organisationer och att den anses varit positiv i Riksförbundet Hjärnkolls utveckling och styrelsearbete. Vidare anses detta förslag ha fördelar i att ge möjlighet till representanter från båda organisationer i högre utsträckning.

Svagheter i förslag 1 sammanfattas med att det ger en större styrelse än organisationerna har i dagsläget och att det skulle kunna påverka möjligheten till dialog då styrelsen blir större. Vidare skulle en risk kunna vara att de regionala representanterna inte har ett nationellt perspektiv utan mer kommer ha det regionala perspektivet. En slutsats avseende denna risk är dock att den anses låg då modell med att styrelsen har regionala representanter redan används inom Riksförbundet Hjärnkolls styrelse och där detta inte anses ha utgjort ett problem. En tänkbar svaghet skulle kunna vara att det genom att välja in maximalt 3 regionala representanter blir regioner som inte får en plats i styrelsen.

Centrala frågor vid ett samgående

Förslag 2:

1 styrelseledamot för varje ordinarie medlemsorganisation (13 ordinarie medlemsorganisationer).

Totalt 13 styrelseledamöter.

Styrkorna i förslag 2 kan sammanfattas med att förslaget ger en mindre styrelse, vilket möjligen kan underlätta dialogen i styrelsen på mötena. Genom detta förslag förändras inte heller den styrelsesammansättning som nu används inom NSPH.

Svagheter i förslag 2 kan sammanfattas med att regionala styrelseledamöter som nu är en del av Riksförbundet Hjärnkolls styrelsesammansättning inte längre kan väljas in som styrelseledamöter. Förslaget skulle därigenom kunna innebära att styrelsen går miste om viktig kunskap kring det regionala arbetet och sända ut negativa signaler om värdet av det regionala perspektivet och den kunskap som finns inom Hjärnkolls organisation.

De båda förslagen har tagits upp till dialog vid flertalet styrelsemöten, workshops och interna möten i valberedningarna och där sammanfattningsvis förslag 1 ansetts vara mest fördelaktigt och därav blir det förslag som tas vidare.

Valberedningen har som tillägg till förslag om styrelsesammansättning också tagit fram en vägledning kring regional representation som kan komma att bli ett stöd i det framtida valberedningsarbetet vid ett samgående.

Organisatoriska konsekvenser av ett samgående

Vid ett eventuellt framtida samgående aktualiseras frågan kring organisatoriska konsekvenser. Inom ramen för uppdraget har frågor kring personal, årsmöten och styrelse genomlysts.

Personal

Ett samgående bedöms inte påverka personalsammansättningens storlek eller skapa förändringar i behovet av aktuella tjänster. Däremot får ett samgående praktiska konsekvenser för en mindre del av personalen på Riksförbundet Hjärnkoll som vid ett samgående och fusion där Riksförbundet Hjärnkoll uppgår i NSPH behöver bli anställda i NSPH. En konsekvens av ett samgående är att en MBL-förhandling kommer behöva genomföras och också att de anställda som berörs behöver ges ett skriftligt erbjudande om att bli anställda i NSPH.

Dessa förändringar berör dock ej de anställningsavtal som tecknats avseende de anställda på Riksförbundet Hjärnkoll som idag har delade tjänster då dessa samtliga har anställningsavtal genom NSPH. De som i dagsläget har delade tjänster är verksamhetschef, ekonom, ekonomiassistent och administratör.

Årsmöten

Vid ett samgående kommer ett årsmöte att hållas där den samlade verksamheten inom NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll går igenom och beslutas kring. Detta istället för den organisering som i nuläget föreligger med separata årsmöten för NSPH respektive Riksförbundet Hjärnkoll.

Denna förändring anses utifrån insamlat material och bedömning kunna underlätta administrationen och arbetsbördan och ge ökade möjligheter till fokusering på organisationernas kärnverksamhet.

Styrelse

Vid ett samgående kommer organisationen, mellan årsmötena, ledas av en styrelse, till skillnad från dagens två styrelser. Utifrån insamlat material är det vår slutsats att detta skulle kunna gynna verksamheten, både utifrån att det förenklar möjligheterna att få ihop en styrelse men också utifrån de synergier som kan uppstå när både NSPH och Riksförbundet Hjärnkolls frågor behandlas samtidigt.

För mer information kring den framtida organiseringen vid ett samgående, se *Organisationskarta vid ett samgående* och för mer information kring förslag till framtida styrelsesammansättning, se *Styrelsens sammansättning vid ett samgående*.

Ekonomiska konsekvenser av ett samgående

En utgångspunkt inför ett samgående är att utreda frågan om de eventuella ekonomiska konsekvenser som kan uppstå som ett resultat av ett framtida samgående. Inom ramen för eventuella ekonomiska konsekvenser blir frågor kring medelstildelning viktig där en utgångspunkt är att den sammanslagna organisationen ska kunna söka bidrag precis som tidigare, men som NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll tidigare gjorde var för sig. En annan fråga som också aktualiseras är hur ingångna avtal påverkas av ett samgående. Exempel på sådana skulle kunna vara affärsavtal och anställningsavtal. En fråga som också aktualiserats är hur den praktiska hanteringen av medel till NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll ska hanteras vid ett samgående.

Medelstildelning

I syfte att utreda frågan kring medelstildelning har kontakt tagits med samtliga bidragsgivare som tilldelar medel till NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll. Utredningen har således haft kontakt med Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten och Allmänna Arvsfonden. Inom ramen för detta område har också uppdragets advokat medverkat, detta i syfte att kunna ge juridisk expertis på de svar och den information som samlats in, möjligheten att ställa relevanta följdfrågor, samt tolka den information som framkommit.

Folkhälsomyndigheten administrerar Organisations- och verksamhetsbidrag inom området psykisk hälsa, som är grunden för NSPHs verksamhet. Utifrån de svar som givits av Folkhälsomyndigheten bör stödet inte påverkas av ett eventuellt samgående, detta dock under förutsättning att verksamheten som bedrivs är densamma även efter ett samgående.

Socialstyrelsen administrerar statsbidraget Informatörsverksamhet som rör psykisk ohälsa och psykiska funktionsnedsättningar. Detta stöd är grunden för Riksförbundet Hjärnkolls verksamhet. Utifrån de svar som givits av Socialstyrelsen bör stödet inte påverkas av ett eventuellt samgående, även i detta fall under förutsättning att verksamheten som bedrivs gör det utifrån samma ändamål och syfte även efter ett samgående.

Allmänna Arvsfonden administrerar projektbidrag för genomförandet av projekt på vårt område. Historiskt har båda organisationerna genomfört Arvsfondsprojekt och för NSPH har projektstöd från Allmänna Arvsfonden varit avgörande för mycket av det utvecklingsarbete som bedrivits på området.

Utifrån de svar som givits av Allmänna Arvsfonden bör stödet inte påverkas av ett eventuellt samgående. Undantaget från denna regel skulle kunna vara att kontrollen kan bli hårdare om organisationen vill bedriva ett flertal projekt samtidigt, även om detta utifrån Arvsfonden dock bedöms variera från fall till fall där en individuell bedömning av föreningens administrativa och organisatoriska förmåga görs och därav inte måste innebära ett hinder för den ansökande organisationen. Utifrån våra organisationers administrativa och organisatoriska förmåga ansåg Arvsfonden denna risk som låg.

Ekonomiska konsekvenser av ett samgående

Affärsavtal och anställningsavtal

Vid inventering och genomlysning av de affärsavtal som finns inom NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll har dessa i stor utsträckning genomförts med NSPH som avtalspart. Exempel på detta är avtal kring kontor som delas av NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll men där NSPH är avtalspart och Riksförbundet Hjärnkoll sedan fakturerats för det belopp som motsvarat kontorshyran för Riksförbundet Hjärnkolls del. Denna lösning används i stor utsträckning vid avtal för NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll och bidrar därigenom till att ett samgående inte får några betydande konsekvenser i denna del.

Vid inventering och genomlysning av de anställningsavtal som finns inom NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll har de anställningsavtal som är gemensamma för både NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll tecknats via NSPH. Dessa gemensamma anställningsavtal avser anställda som har delade tjänster vilket i detta fall inkluderar verksamhetschef, administratör, ekonom och ekonomiassistent. I dessa fall är NSPH avtalspart och Riksförbundet Hjärnkoll faktureras för det belopp som motsvarar personalkostnaderna för Riksförbundet Hjärnkolls del. Dessa anställningsavtal kommer därmed inte påverkas av ett samgående.

De anställda som har anställningsavtal inom Riksförbundet Hjärnkoll behöver vid ett samgående övergå till NSPH. Mer om det praktiska hanterandet av detta återfinns i *Organisatoriska konsekvenser av ett samgående*.

Praktiskt hantering av ekonomiska medel vid ett samgående

Merparten av de ekonomiska medel som finns inom NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll kommer från tilldelning via olika bidrag från myndigheter, exempel på detta är Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten. Detta ställer krav på hanteringen, användandet och redovisningen av dessa medel. Ett grundkrav för användandet av dessa medel är att de ska användas till det syfte som angetts vid ansökningarna, samt att ekonomin ska granskas av en auktoriserad revisor. Medlen ska också hållas avskilda från organisationernas övriga verksamhet.

Som en hjälp i hanteringen, bokföringen och redovisningen av organisationernas medel har en ekonom och en ekonomiassistent anställts. I den dagliga bokföringen hålls intäkterna och kostnaderna från olika medelstilldelningar och projekt åtskilda genom att bokföringen sker via olika kostnadsställen. Verksamheterna granskas också via en auktoriserad revisor.

Vid ett samgående kommer medlen att hållas åtskilda genom att verksamheterna kommer ha olika konton, bokföring ske på olika kostnadsställen samt genom att fortsatt granskning av hantering av ekonomiska medel sker genom en auktoriserad revisor.

Förslag till organisation vid ett samgående

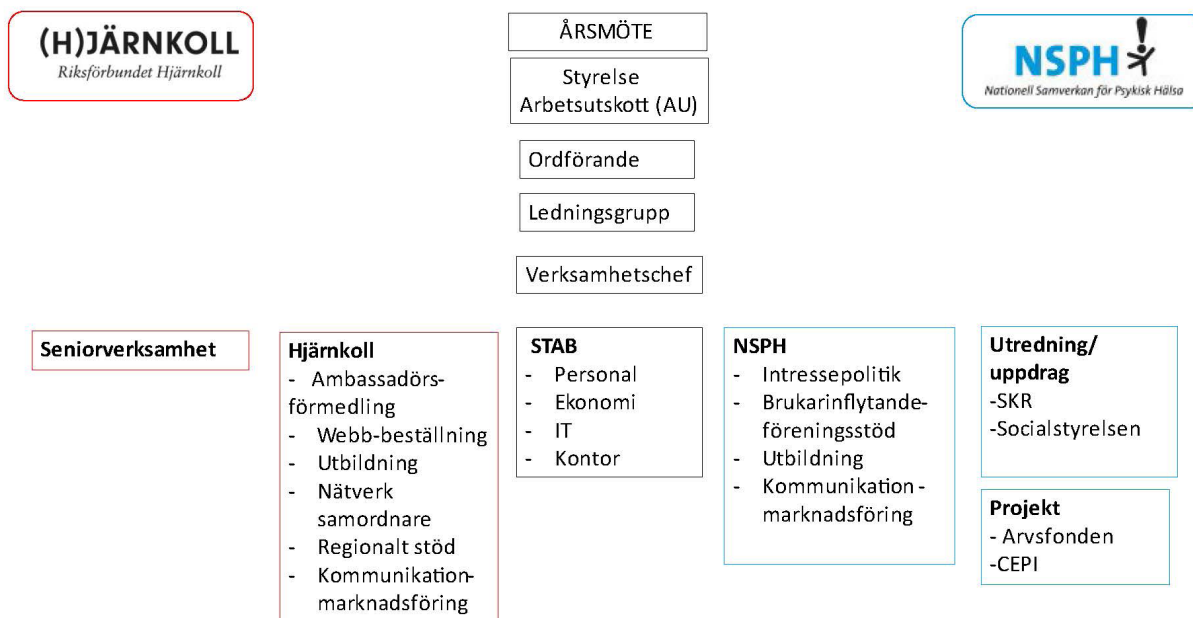
Förslag till organisation vid ett samgående

Utifrån resultatet och de överväganden som gjorts inom ramen för detta uppdrag lämnar vi följande förslag på organisationskarta vid ett samgående, samt förslag till reviderade stadgar. Revideringen av stadgarna har utförts av uppdragets advokat och bygger på NSPHs nuvarande stadgar. NSPHs och Riksförbundet Hjärnkolls stadgar har många likheter men då förslaget till samgående juridiskt bygger på en fusionslösning där Riksförbundet Hjärnkoll blir en del av NSPH så utgår förslaget i revideringen från NSPHs nuvarande stadgar.

Revideringen av stadgarna har genomförts utifrån de slutsatser som framkommit inom ramen för genomförandet av detta uppdrag och i de frågor som anses centrala vid ett samgående.

Mer information om detta återfinns i *Centrala frågor vid ett samgående*, sidan 8 - 15. Till detta förslag kring genomförande av samgående tillkommer också en tidsplan för den föreslagna processen.

Organisationskarta vid ett samgående

Förslag till organisation vid ett samgående

Organisatorisk uppbyggnad

Vid ett samgående kommer organisationen ha ett årsmöte som högsta besluta organ, samt mellan årsmötena ledas av en styrelse. Utöver styrelse kommer organisationen ha ett arbetsutskott, något NSPH idag har, samt även framöver ledas av en arbetande ordförande.

Det dagliga personal- och ekonomiarbetet delegeras även fortsättningsvis till verksamhetschefen. Som ett stöd i det dagliga arbetet kommer organisationen även framöver innefatta en ledningsgrupp bestående av ordförande och verksamhetschef, samt en stab bestående av verksamhetschef, ekonom och administratör.

Förklaring av tjänsterna vid ett samgående

De tjänster som finns inom de båda organisationerna idag där tjänsten är tillsvidare påverkas inte av ett samgående, även om samtliga formellt blir anställda inom NSPH vid ett samgående och är enligt nedan:

Verksamhetschef 100%

Ekonom 100%

IT och kontorsansvarig 100%

Intressepolitisk samordnare avseende NSPH-arbete 100%

Intressepolitisk ombud avseende NSPH-arbete 20%

Utredare avseende NSPH-arbete 100%

Utbildningsansvarig avseende NSPH-arbete 100%

Kommunikatör avseende NSPH-arbete 100%

Kommunikatör avseende NSPH-arbete 100%

Administratör och bokningssamordnare avseende Hjärnkoll-arbete 100%

Utbildningsansvarig avseende Hjärnkoll-arbete 100%

Kommunikatör avseende Hjärnkoll-arbete 100%

Samordnare/kommunikatör för Hjärnkoll-arbete inom ramen för Seniorverksamheten 100%

Utöver de fasta tjänsterna finns även visstidsanställda inom projekt och andra tjänster som regleras på en visstid. De följer sitt anställningsavtal och påverkas inte vid ett samgående.

Förslag till reviderade stadgar

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa och Riksförbundet Hjärnkoll

Stadgarna har antagits vid årsmötet den XXXXXX då samgåendet mellan organisationerna Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa med organisationsnummer 802505-6741 och Riksförbundet Hjärnkoll med organisationsnummer 802490-8314 beslutades.

§1 Namn och ändamål

Organisationens namn är Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa och Riksförbundet Hjärnkoll, förkortat NSPH-Hjärnkoll, nedan benämnd ("Organisationen").

Organisationen är en partipolitiskt och religiöst oberoende ideell förening.

Ändamålet med Organisationen är att verka på nationell nivå genom:

- att genom organiserad samverkan medverka till att psykiatri i vid mening¹ utvecklas på ett humant, effektivt och säkert sätt – genom att berörda samhällsorgan tar tillvara den erfarenhet och kraft som medverkan från patienter, brukare och anhöriga erbjuder,
- att stödja och bidra till att utveckla patienters, brukares och anhörigas inflytande på alla nivåer i samhället,
- att stödja och bidra till utvecklingen av egenmakt och återhämtning,
- att medverka till att psykiatri kan tillhandahålla vård med god kvalitet, baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet samt och vara lättillgänglig, demokratisk och rättssäker,
- att medverka till att samhället utvecklar tidiga och effektiva förebyggande insatser, så att uppkomsten av psykisk ohälsa och psykiska sjukdomar eller funktionsnedsättningar så långt som möjligt minimeras,
- att med sin särskilda kompetens medverka i informations- och kunskapsspridning, opinionsbildning och utbildning inom vård, stöd, behandling, bemötande, anpassning och hjälpmedel,
- att ge de samverkande organisationerna möjlighet att fördjupa kunskapen om varandras verksamhetsområden samt utbyta erfarenheter och information,
- att samverka med myndigheter samt med andra aktörer på nationell nivå,

¹ Med psykiatri i vid mening menas här såväl sjukvårdens psykiatriska verksamheter som relaterade verksamheter som bedrivs inom kommunerna (företrädesvis socialtjänsten), arbetsrehabiliterande verksamheter, skolor, utbildningar, barn- och ungdomsverksamheter, kriminalvården med flera samhällsorgan.

Förslag till reviderade stadgar

- att arbeta för att öka kunskap, minska negativa attityder och diskriminering för att möjliggöra ökat inflytande och rätten till delaktighet för personer med psykisk ohälsa och deras anhöriga i samhället,
- att bedriva och utveckla en nationell ambassadörsverksamhet på basis av de erfarenheter som gjorts inom kampanjen Hjärnkoll 2009-2014.
Med ambassadörsverksamhet avses förmedling av uppdrag där personer med egen erfarenhet medverkar i konferenser, utbildningar, evenemang, intervjuer m.m,
- att rekrytera, utbilda, fortbilda och stödja ambassadörerna samt skapa nätverk där erfarenhetsutbyte kan ske,
- att verka för att brukar-, anhörig- eller s.k patientföreningar blir samordnare (regionförening) för Hjärnkollsaktiviteter lokalt och regionalt, i nära samarbete med föreningsanslutna och icke föreningsanslutna Hjärnkollsambassadörer,
- att samverka med andra berörda nationella organisationer, företag och myndigheter,
- att genom de regionala medlemsföreningarna samordna gemensamma aktiviteter, utbildning, kvalitetssäkring och mätningar främja lokala och regionala Hjärnkollsaktiviteter.

§2. Organisationens uppbyggnad

Organisationen verkar på nationell nivå och är rikstäckande. Organisationen har säte i Stockholm och har följande uppbyggnad:

Årsmöte

Organisationens högsta beslutande organ utgörs av ett årsmöte som sammanträder varje år och då fattar beslut om verksamhetens inriktning samt väljer förtroendevalda till styrelse, revisorer och valberedning.

Styrelsen

Styrelsen har i uppdrag att arbeta för att förverkliga årsmötets beslut om organisationens policy och ambitioner inom verksamhetsområdet.

Lokal och regional samverkan

Organisationen samverkar med fristående lokala och regionala nätverk med liknande ändamål samt med lokala och regionala föreningar som är fristående, men Organisationen har inget organisatoriskt eller juridiskt ansvar för dessa. Detsamma gäller även för Organisationens regionföreningar.

Förslag till reviderade stadgar

§3. Medlemskap

Andra föreningar som arbetar för samma syfte som anges i ändamålsparagrafen §1 ovan kan söka medlemskap i Organisationen.

För att beviljas medlemskap som *ordinarie medlem* i Organisationen ska föreningen:

- vara en brukar-, anhörig- eller s.k patientförening,
- vara rikstäckande, dvs vända sig till medlemmar i hela landet och ha verksamhet på flera olika orter och län/regioner,
- ansluta sig till Organisationens ändamål angivna i dessa stadgar,
- vara demokratisk och medlemsstyrd,
- vara intressepolitiskt verksam inom ett flertal samhällsområden,
- vara beredd att aktivt delta i Organisationens arbete.

För att beviljas medlemskap som *regionförening* i Organisationen ska föreningen:

- vara en samarbetsorganisation för brukar-, anhörig- eller s.k patientföreningar som bedriver regionalt Hjärnkolls och/eller NSPH-arbete.
- vara regionövergripande, dvs bedriva verksamhet riktad mot hela det län där fören ingen är verksam,
- ansluta sig till Organisationens ändamål angivna i dessa stadgar,
- vara demokratisk och medlemsstyrd,
- vara beredd att aktivt delta i Organisationens arbete.

Moment 1

En förening som vill bli medlem i Organisationen ska ansöka om detta skriftligt och samtidigt visa på ett styrelsemöte att man uppfyller medlemsvillkoren.

Beslut om medlemskap fattas interimistiskt av styrelsen, som då kan besluta om adjungering fram till nästa årsmöte.

Moment 2

Förening som inte längre vill vara medlem i Organisationen ska göra en skriftlig anmälan. Styrelsen bekräftar utträdet och meddelar utträdesdatum till den förening som det gäller.

§4. Styrelse och förvaltning

Styrelsen har att mellan årsmötena leda organisationens löpande verksamhet och förvalta dess tillgångar. Styrelsen ska bestå av en styrelseledamot för varje ordinarie medlem, samt tre ledamöter från regionföreningarna. En av styrelseledamöterna väljs till ordförande. Regionföreningarna har rätt till maximalt tre platser i styrelsen.

Förslag till reviderade stadgar

Mandattiden för samtliga ledamöter är två år och de tillsätts växelvis. Styrelsen är beslutsmässig när minst hälften av ledamöterna deltar i styrelsemötet. Om en styrelseledamot inte kan fullfölja sitt förtroendeuppdrag kan den aktuella medlemmen nominera en ny representant som då blir adjungerad med yttrande och förslagsrätt till nästa ordinarie årsmöte.

Vid styrelsemötena ska ärendena vara förberedda på ett sådant sätt att det underlättar ställningstaganden.

Beslut fattas, så långt som möjligt, genom konsensus. Vid meningsskiljaktighet avgörs frågan genom omröstning, då beslut fattas med kvalificerad majoritet bland de närvarande ledamöterna.

För att bereda och i vissa fall verkställa styrelsemötenas beslut utser styrelsen inom sig ett arbetsutskott (AU). AU kan också behandla och besluta i ärende där man inte hinner invänta ett beslut från styrelsen, till exempel när det gäller att utse representanter till referensgrupper, konferenser etc. AU-möten hålls omkring tre – fyra gånger per halvår. AU ska bestå av ordförande och ytterligare tre ledamöter ur styrelsen.

§5. Årsmöte

Organisationens verksamhetsår är 1 januari – 31 december, vilket också utgör räkenskapsåret. Årsmöte skall hållas senast den 31 maj. Kallelse till årsmötet skall skickas ut minst två (2) månader i förväg, dvs senast den 31 mars. Förslag till dagordning, verksamhetsberättelse, ekonomisk redovisning och revisionsberättelse, förslag till styrelse och yttrande över motioner samt övriga förslag från styrelsen skickas till ombuden och till medlemmarna senast en (1) månad före årsmötet, dvs senast den 30 april.

Motioner skall vara styrelsen tillhanda senast den 31 januari.

Varje ordinarie medlem har rätt att utse 2 ombud (2 röster) vardera och varje ansluten regionförening har rätt till 1 ombud (1 röst). Dessutom har varje förening rätt att utse personliga ersättare som kan träda in vid ordinarie ombuds förhinder. Ombuden har yttrande-, förslags- och rösträtt. Ledamot i styrelsen har inte rösträtt i fråga om ansvarsfrihet för styrelsen, eller vid val av styrelse.

Årsmötet är öppet för företrädare för medlemmarna som då är åhörare utan de rättigheter som tillfaller ombud.

Röstning med fullmakt är inte tillåten.

Förslag till reviderade stadgar

Årsmötesprotokoll ska skickas till ombuden för medlemmarna senast två (2) månader efter mötet, dvs senast den 31 juli genom e-mail eller genom brev per post till senast angiven adress.

Vid årsmötet skall följande ärenden behandlas:

1. Mötets öppnande
2. Fastställande av röstlängd
3. Fråga om årsmötets behöriga sammankallande
4. Godkännande av dagordning
5. Val av ordförande och sekreterare på mötet
6. Val av protokollsjusterare och rösträknare
7. Styrelsens verksamhets- och ekonomiska berättelse
8. Revisorernas berättelse
9. Fastställande av resultat- och balansräkning
10. Styrelsens ansvarsfrihet
11. Behandling av motioner
12. Behandling av förslag från styrelsen
13. Medlemsavgift
14. Fastställande av verksamhetsplan och budget
15. Val av styrelse
 - Ordförande för två år – väljs vartannat år
 - Val av ordinarie styrelseledamöter för två år
 - Eventuella fyllnadsval
16. Val av auktoriserad revisor och revisorssuppleant
17. Val av tre ledamöter till valberedningen
18. Mötet avslutas

§6. Firmatecknare

Organisationens firma tecknas av den/de som styrelsen därtill utser på sitt konstituerande möte.

§7. Revisorer

Revisorerna ska granska organisationens verksamhet och ekonomiska förvaltning, genomföra revision av räkenskaperna samt avge revisionsberättelse.

Organisationens revisor ska vara auktoriserad. Val av revisor föreslås av Organisationens styrelse och ska bekräftas av årsmötet. Revisorn ska granska såväl förvaltning, delegation och ekonomi.

Berättelse över revisorernas arbete lämnas varje räkenskapsår till styrelsen senast en (1) månad före årsmötet, dvs senast den 30 april. Revisionsberättelsen ska innehålla förslag angående ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter för den tid revisionen avser.

Förslag till reviderade stadgar

§8. Förberedande av val

Årsmötet väljer intill tiden för nästa ordinarie årsmöte en valberedning med tre ledamöter, varav en utses till sammankallande. Valberedningen har att efterfråga nomineringar och förbereda samtliga vid årsmötet förekommande val. Vägledande för valberedningens arbete ska vara att styrelsen får en väl avvägd sammansättning beträffande styrelseledamöternas kompetens, kön, ålder, intressen och storstad/glesbygd. Nomineringar ska vara skriftliga och vara inlämnade senast två (2) månader, dvs senast den 31 mars, före årsmötet. Endast i förväg nominerade personer kan väljas.

§9. Medlemsavgift

Årsmötet beslutar om storleken på medlemsavgiften och hur den ska erläggas.

§10. Stadgeändring

Ändring av stadgarna görs på årsmötet. Förslag till ändring skall skickas ut med kallelsen till årsmötet. För att stadgeändring skall ske fordras minst 2/3 majoritet av de närvarande medlemmar som röstar.

§11. Extra årsmöte

Ordförande skall kalla till extra årsmöte inom två (2) månader efter framställan av styrelsen eller minst hälften av alla organisationens medlemmar.

§12. Uteslutning

Organisationen har rätt att utesluta medlem som allvarligt och upprepat motverkar Organisationens verksamhet eller ändamål. Beslutet om uteslutning fattas av årsmötet på förslag från styrelsen. Berörd medlem ska ha getts tillfälle att yttra sig angående beslutet. I beslutet ska skälen för åtgärden redovisas. Årsmötets beslut ska tillställas den berörda föreningen senast inom en vecka. Förening som har uteslutits har möjlighet att begära återinträde i Organisationen efter att tolv (12) månader har förflutit från dagen för uteslutningsbeslutet.

§13. Upplösning

För beslut om upplösning av organisationen fordras två tredjedels (2/3) majoritet vid två på varandra följande årsmöten, varvid ett skall vara ett ordinarie årsmöte.

Eventuella kvarstående, inte återbetalningspliktiga medel, återbetalas till Organisationens ordinarie medlemmar.

Tidplan för samgående mellan NSPH och Riksförbundet Hjärnkoll

Datum	Typ av möte	Aktivitet
20 september 2023	Hjärnkoll styrelsemöte	Presentation av förslaget
25 september 2023	NSPH Styrelsemöte	Presentation av förslaget
3 oktober 2023	Ordförandemöte för de regionala NSPH och Hjärnkoll föreningarna	Presentation av förslaget
10 oktober 2023	Förslaget går ut på remiss	Mailutskick till samtliga medlemsorganisationer och regionala föreningar
23 oktober 2023	Arbetsplatsträff (APT) NSPH och Hjärnkoll	Förslaget presenteras för personalen inom båda NSPH och Hjärnkoll på gemensamt APT
15 december 2023	Sista dag att lämna remissvar	
18 dec 2023 - 19 jan 2024	Beredning av inkomna remissvar	
30 januari 2024	NSPH Styrelsemöte	Föredragning och beslut kring remisshantering utifrån inkomna remissvar
31 januari 2024	Hjärnkoll styrelsemöte	Föredragning och beslut kring remisshantering utifrån inkomna remissvar
20 mars 2024	Hjärnkoll Styrelsemöte	Slutgiltigt beslut på förslaget som lämnas till årsmötet
21 mars 2024	NSPH styrelsemöte	Slutgiltigt beslut på förslaget som lämnas till årsmötet
26 mars 2024	Handlingar till årsmöte går ut till både NSPH och Hjärnkoll	
26 april 2024	Årsmöte för NSPH och Hjärnkoll	Beslut om ett samgående samt eventuellt extra insatt årsmöte
Sommar/höst 2024	Extrainsatt årsmöte	
Jan-Mars 2025	Samgående till en organisation	Formellt samgående kan ske först i början av 2025 utifrån att stödet från Socialstyrelsen till Riksförbundet Hjärnkoll under 2024 inte kan föras över till ny organisation under pågående verksamhetsår/kalenderår.

